

Datum vergadering: 24 maart 2025

1. Welkom en opening door de voorzitter

De voorzitter heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder de nieuwe leden van de gebruikersraad.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

3. Vervanging StatLine

Toelichting van het onderwerp

De raad wordt bijgepraat over het programma Vernieuwing StatLine. StatLine is technisch verouderd en gaat worden vervangen. Als vervanging is gekozen voor *.Stat suite*, een open source oplossing gebaseerd op de internationale standaard voor data-uitwisseling SDMX. De geplande livegang van de nieuwe omgeving is op 1 oktober 2025. Het oude StatLine is dan nog tijdelijk beschikbaar, maar wordt niet meer geüpdatet. Op 31 december 2025 wordt StatLine helemaal uitgezet. De overgang is een grote operatie aan “het hart van het CBS”. Tevens wordt een korte demo gegeven van de nieuwe omgeving.

Adviesvraag aan de raad is:

- Waar zitten voor de gebruiker de grootste zorgen en aandachtspunten?

Opmerkingen en vragen van leden

De raad complimenteert het CBS met de goede communicatie over de vernieuwing en het uitgebreid meenemen van gebruikers in het traject.

Qua gebruikerservaring (voor de meer ervaren gebruiker) zou het fijn zijn om niet steeds eerst de metadata te zien en dan pas de tabel met de data.

- Sluiten de oude en nieuwe tabellen goed op elkaar aan? Voor sommige gebruikers komt dit nauw, gezien mogelijke korte doorlooptijden voor analyses op CBS-data rond de datum van de livegang van de nieuwe omgeving.

Reactie: de meeste tabellen gaan as-is over, maar sommige tabellen kunnen qua opzet wel iets veranderen wanneer ze hermodelleerd moeten worden. Verder verandert met name de manier waarop data worden opgehaald via bijvoorbeeld API's. Belangrijke gebruikers zijn of worden vroegtijdig aangehaakt bij het testen.

- Blijft de indeling naar thema's en onderwerpen gelijk en komt er een goede zoekfunctie?

Reactie: de themaboom blijft behouden. Er wordt ook gewerkt aan een zoekfunctie die gaandeweg 'slimmer' zal worden. Verder blijft het (net als in het oude StatLine) mogelijk om de URL van een eigen selectie uit een tabel te hergebruiken om bijvoorbeeld te delen of om op te slaan om in de toekomst weer dezelfde selectie getoond te krijgen. Dit is in de demo getoond.

4. Toekomst statistiekenwebsite DNB

Toelichting van het onderwerp

DNB licht het vernieuwingstraject van de statistiekenwebsite toe dat recent is gestart en de komende jaren zal doorlopen. In 2025 vindt hierover visievorming plaats en wordt daarbij een technische oplossing gekozen. Deze oplossing zal vanaf 2026 worden ontwikkeld.

Adviesvraag aan de raad is:

- Welke wensen hebben leden van de gebruikersraad m.b.t. de vernieuwing van de statistiekenwebsite van DNB?

Opmerkingen van leden

In het algemeen wordt de statistiekenwebsite van DNB door de leden van de raad als iets minder gebruiksvriendelijk ervaren dan die van het CBS. Met name de vindbaarheid en het overzicht zijn aandachtspunten, wat te maken heeft met een presentatie met minder heldere omschrijvingen (met gebruik van jargon) en categorieën. Vanuit gebruikersperspectief zou het wenselijk zijn gebruik te maken van internationale standaarden en daarmee op nationaal niveau ook aan te sluiten bij het CBS. De dashboards op de huidige statistiekenwebsite worden door een aantal gebruikers gewaardeerd, ook omdat ze zich hierdoor meer bewust worden van welke data beschikbaar zijn en deze beter kunnen vinden. Ook vinden leden het belangrijk om de data te kunnen blijven ophalen via een API.

5. CPI, wijzigingen t.g.v. de grote basisverlegging en een terugkoppeling van het gebruikersonderzoek

Toelichting van het onderwerp

Het CBS licht de wijzigingen toe die in het kader van de grote basisverlegging van de CPI en HICP worden doorgevoerd. De wijzigingen hebben specifiek betrekking op de overgang naar een nieuwe internationale classificatie van consumptieve uitgaven (COICOP 2018), verlegging naar een nieuwe referentiejaar (2025=100), het aansluiten van tijdreeksen, enkele methodewijzigingen en het wegnemen van een aantal kleine verschillen tussen de CPI en HICP. Over de wijzigingen vindt uitgebreide communicatie plaats, onder meer via de CBS-website.

Daarnaast geeft het CBS een korte terugkoppeling van het gebruikersonderzoek dat heeft plaatsgevonden onder gebruikers van de prijzenstatistieken.

Adviesvragen aan de raad zijn:

- Heeft men aanvullende tips voor wat betreft de communicatie over de grote basisverlegging?
- Zijn er aanvullende wensen voor wat betreft het gebruik van inflatiecijfers en -informatie?

Opmerkingen en vragen van leden

Het is belangrijk om de wijzigingen in eenvoudige taal toe te lichten aan (vooral de minder gevorderde) gebruikers. Dit heeft het CBS ook al gepoogd te doen. Leden van de raad bieden aan om nog even mee te lezen en doen de suggestie om Peter Hein van Mulligen een video te laten opnemen. Verder adviseert de raad om in de communicatie de boodschap mee te nemen dat de

wijzigingen klein en vooral technisch van aard zijn (waarbij gepubliceerde inflatiecijfers ongewijzigd blijven) en voortkomen uit wijzigingen in Europese richtlijnen. Dat kan veel vragen voorkomen.

- Is de definitie van duurzaam veranderd of meer wat je aan welke categorieën toedeelt?

Reactie: het gaat vooral om de indeling van producten in categorieën waardoor het onderscheid tussen duurzaam en niet-duurzaam eenvoudiger te duiden is.

- Krijg je geen reeksbreuk als je een basisverlegging doet van 2015=100 naar 2025=100?

Reactie: het CBS zorgt ervoor dat de seizoenspatronen aansluiten en legt de ontwikkelingen terug in de tijd, waardoor geen breuk ontstaat en ook de jaar-op-jaar ontwikkeling hetzelfde blijft.

- Kan er bij de snelle raming al meer duiding komen aan de hand van componenten? En kan in de reguliere raming een vergelijking worden opgenomen met andere landen of het EU-gemiddelde? Ook duiding van het seizoenseffecten is welkom wanneer meer maand-op-maand wordt gepubliceerd.

Reactie: meer duiding op basis van componenten is lastig, want die informatie is er op nog niet ten tijde van de snelle raming. In een vorige regulier bericht is een internationale vergelijking opgenomen, dat zou vaker gedaan kunnen worden. Verder neemt het CBS in het reguliere bericht vaak al iets op over seizoenseffecten, mogelijk kan dit ook meer bij de flash raming worden gedaan.

6. Implementatie nieuwe statistische handboeken t.b.v. nationale rekeningen en betalingsbalans

Toelichting van het onderwerp

Het CBS en DNB lichten het implementatieproces en de belangrijkste wijzigingen in de nieuwe statistische handboeken toe. Zo'n vernieuwing van de twee handboeken vindt gemiddeld eens in de ca. 15 jaar plaats en is inmiddels een samenhangend proces, want de handboeken zijn onderling conceptueel consistent. Dit is voor Nederland belangrijk omdat we CBS en DNB een geïntegreerd proces hebben voor de opstelling van de nationale rekeningen en betalingsbalans. De hoofdthema's bij deze vernieuwing waren globalisering, digitalisering en duurzaamheid. Per thema worden de belangrijkste wijzigingen benoemd.

In Europa en veel andere landen worden de nieuwe handboeken in 2029 geïmplementeerd. In Nederland vindt de implementatie plaats als onderdeel van de vijfjaarlijkse benchmarkrevisie van de macro-economische statistiek.

Adviesvraag aan de raad is:

- Welke inhoudelijke wijzigingen willen de leden van de gebruikersraad in een volgende bijeenkomst uitgebreider bespreken?

Opmerkingen en vragen van leden

Er is interesse in alle drie genoemde thema's. Op het gebied van globalisering is er veel

belangstelling voor het volgen van internationale productieketens, de winsten van multinationals en de impact op de lopende rekening. Bij digitalisering is de raad benieuwd naar het effect van het toevoegen van data als een kapitaalgoed, ook gezien de ontwikkeling dat consumenten tegenwoordig vaak betalen in de vorm van data in plaats van monetair. Met betrekking tot duurzaamheid wordt in het kader van 'beyond GDP' onder andere gekeken naar de impact van economische activiteit op natuur en klimaat.

- Hoe is men gekomen tot de nieuwe richtlijnen zijn de landen het internationaal eens geworden over de nieuwe handboeken? En hoe gaan de nieuwe handboeken worden geïmplementeerd?

Reactie: het proces is strak georganiseerd door de betrokken internationale instellingen en vrij soepel verlopen. Veel van de thema's wordt al jaren over nagedacht en mee getest; de uitkomsten daarvan zijn gecondenseerd in de handboeken. Het CBS heeft bijvoorbeeld berekeningen gedaan om de impact van de nieuwe behandeling van data in te schatten; die impact bleek relatief beperkt. De samenwerking tussen CBS en DNB gedurende het hele proces was heel goed. Verder is relevant dat de handboeken richtlijnen en aanbevelingen bevatten en geen harde verplichtingen. Momenteel vinden in Europa gesprekken plaats over hoe e.e.a. neerslaat in Europese statistiekwetgeving. Het CBS is ook bezig met het verkrijgen van financiering voor het doorvoeren van vernieuwingen, onder andere via de aanvraag van grants bij Eurostat.

7. Naar een nieuw DNB statistisch meerjarenprogramma (ter informatie)

DNB stelt dit jaar een nieuw statistisch meerjarenprogramma op, waarschijnlijk voor de periode 2026-2029. Dit gebeurt in samenspraak met gebruikers van de statistiek. In mei/juni ontvangen de leden van de gebruikersraad een uitnodiging voor het invullen van een vragenlijst in het kader van het gebruikersonderzoek dat tweejaarlijks door DNB wordt uitgevoerd. Daarnaast wil DNB dit jaar in meerdere gebruikersgesprekken wat diepgaander de dialoog aangaan over verschillende statistische themagebieden. Hiervoor zal DNB een lijst met gespreksthema's circuleren naar leden van de raad waarop experts binnen hun organisaties zich kunnen inschrijven. Mede op basis van de input van het onderzoek en deze gesprekken zullen de concept hoofdlijnen voor het meerjarenprogramma worden opgesteld en in het najaar aan de raad worden voorgelegd.

8. Mededelingen

- CBS jaarplan 2026

Het CBS werkt momenteel aan het jaarplan voor 2026. In de volgende vergadering zal waarschijnlijk een concept ter bespreking op de agenda staan.

9. Rondvraag en sluiting

In de rondvraag deelt het CBS mede dat na een positieve test is besloten om de flashraming voor de economisch groei (en daarmee ook het kwartaalbericht over de arbeidsmarkt) te versnellen van T+45 naar T+30. Dit gebeurt voor het eerst op 30 april.

De voorzitter dankt alle aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Actiepunten (status per 24 maart 2025)

#	Agenda-punt	Omschrijving	Actiepunt-houder	Status
3	GR28-2	Tijdens de stakeholderbijeenkomst over de resultaten van de benchmarkrevisie zal de gekozen aanpak voor communicatie getoetst worden en besproken worden hoe de accenten eventueel (ver)gelegd moeten worden.	Directeur CBS-ENR	Afgerond
4	GR28-3	Agenderen revisie SNA, BPM en hieraan gerelateerde handboeken.	Secretaris GR-MES	Afgerond